

Tie-SOS!

AIKŠTĖS ŽINIOS

Lietuvos sąrašas

SUSIGRAŽINKIME VALSTYBĘ

Programinės nuostatos (Projektas)

■ S. Daukanto aikštėje vykusioje piliečių sueigoje buvo nutarta seimo rinkimuose siūlyti visuomenei demokratinę alternatyvą bei Lietuvos sąrašą. **Nuo šiol užsukę į Daukanto aikštę ar į svetainę www.uzteisinguma.lt visi piliečiai gali pasiūlyti savo idėjas porinkiminei Lietuvai bei jų pasitikėjimo vertus kandidatus Lietuvos sąrašui.**

■ **Birželio 15 d., penktadienį, 11 val., seime vyks antrasis Visuomeninės komisijos posėdis gegužės 17-osios smurto aktui iširti.** Jame kviečiami liudyti teisingumo ministras R. Šimašius ir kiti valdžios pareigūnai. Sąžiningai liudydami Komisijai jie gali padėti atkurti gegužės 17-ąją nutrauktą moralinę visuomenės ir valdžios sutartį. **Piliečiai, turintys šiam tyrimui svarbios informacijos, prašomi ją pateikti Komisijos sekretoriato vadovui Daliui Stancikui e. paštu uz.horizonto@gmail.com arba telefonu: 8 612 60604.**

■ **Birželio 16 d., 12 val., Panevėžyje, Laisvės aikštėje priešais Juozo Miltinio dramos teatrą kviečiamas mitingas „Už teisingumą, už Lietuvą be smurto, melo ir korupcijos“.**

■ **Birželio 17 d., sekmadienį, 16 val. laisvieji menininkai kviečia piliečius susiburti S. Daukanto aikštėje Vilniuje ir užrašyti žodį „TIE-SOS!“.** Taip pat jie ragina visoje Lietuvoje **iškelti trispalves, perrištas juodu kaspiniu**, ir taip paminėti prieš mėnesį, gegužės 17-ąją, valdžios įvykdytą smurto aktą. **Šios dienos vakarą, 19 val., smurto aktas bus minimas Garliavoje.**

■ **Birželio 19 d., antradienį, 12 val. piliečiai kviečiami susirinkti Vilniuje prie Lietuvos radijo ir televizijos, S. Konarskio gatvėje, užrašyti žodį „TIE-SOS!“ ir dar kartą pakartoti akciją „Duokim garo!“.** Taip bus pareikalauta išlaisvinti lietuvišką žodį ir pasipriešinti melui, kurį skleidžia žmonėms jų lėšomis išlaikomas vadinamasis „visuomeninis transliuotojas“. **L. Jakimavičius suderino su savivaldybe ir pakartotinę „Siauro kelio“ eiseną. LTV seniai nebeliko nuomonių įvairovės ir nepriklausomo piliečių žodžiui, net iš svetainės archyvo ištrintos Gintaro Aleknonio ir Tomo Dapkaus laidos.**

■ **Birželio 19 d., antradienį, 14 val., Vilniaus miesto antrajame apylinkės teisme (Laisvės prospektas 79 A) dėl piliečių sueigos Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje sukvietimo toliau bus teisiami Kovo 11-osios Akto signatarai Bronislovas Genzelis ir Romualdas Ozolas bei Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys Alvydas Medalinskas.** Liudyti kviečiamas Vilniaus apskrities policijos vadovas Kęstutis Lančinskas.

Lietuvos sąrašas – tai šalies visuomenės ir pasaulio lietuvių kuriama padoringa, teisingos ir demokratinės Lietuvos alternatyva. Lietuvos sąrašo steigėjai ir rėmėjai kviečia vietas ir profesines bendruomenes, užsienio lietuvius kelti į Sąrašą sąžiningus ir žmonių pasitikėjimą turinčius asmenis, kurie įsipareigoję ištikimai tarnauti Lietuvos tautai ir įgyvendinti šias Sąrašo nuostatas.

Pagrindiniai siekiai:

- **Sugrąžinti valstybę žmonėms.**
- **Sutvirtinti moralinius Lietuvos pamatus.**
- **Padėti pagrindus savarankiškai ir kūrybingai visuomenei.**

I. Padedant žmonėms sugrąžinti valstybę, bus:

- įveikta anonimių korumpuotų grupuočių savivalė;
- atkurta konstitucinė šalies santvarka – demokratinė Lietuvos Respublika;
- užtikrinta įstatymo viršenybė visose gyvenimo srityse;
- Seimui sugrąžintos Tautos Atstovybės galios ir užtikrinta parlamentinė vykdomosios valdžios, teisės saugos ir specialiųjų tarnybų kontrolė;
- laiduotos žmogaus teisės ir laisvės;
- sukurta tikra savivalda: renkami seniūnai arba seniūnijų tarybos, mišriu būdu renkamos savivaldybių tarybos, deleguojami savivaldybių atstovai į kraštų tarybas – žmonės tampa savo vietovės, krašto ir valstybės šeimininkais;
- užtikrintas piliečių dalyvavimas valstybės valdyme ir sukurama demokratinė sprendimų priėmimo tvarka: įdiegta viešųjų konsultacijų ir piliečių apklausų praktika, prie savivaldybių tarybų, Vyriausybės ir Seimo įsteigtos ekspertų komisijos bei visuomeninės tarybos, sprendimai dėl bendro gyvenimo priimami tik tariantis, po viešų argumentuotų diskusijų;
- pasaulio lietuviams padedama susigrąžinti Tėvynę: jiems atveriamas Seimas, valstybės tarnyba, mokslas, švietimas, verslas, ekspertų komisijos, visuomeninės tarybos ir kitos Lietuvos kūrybai svarbios institucijos; visi, gimę Lietuvos piliečių šeimose, išlieka Lietuvos piliečiais;
- įtvirtinta nuostata, kad visas valstybės

turtas ir nacionalinis biudžetas yra ne valdžios, bet visų piliečių nuosavybė: Respublikos turtas valdomas veiksmingai, atsakingai ir skaidriai, valstybės ir savivaldybių biudžetai sudaromi ir vykdomi viešai.

II. Tvirtinant moralinius Lietuvos pamatus, bus:

- atkurta šalies politinė kultūra, politikai sugrąžintas jos turinys: tarnavimas visuomenei, atsakingas viešųjų reikalų tvarkymas, moralinės tvarkos kūrimas;
- pertvarkyta ir demokratizuota teisėtvaraka, kad pajęgtų veiksmingai ginti tiesą ir teisingumą kaip valstybės pagrindą;
- įdiegtas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas skiriant teisėjus, prokurorus, specialiųjų tarnybų vadovus, kitus valstybės tarnautojus;
- sukurta ypatingojo prokuroro institucija, atlikta visų rezonansinių bylų patikra, jos pabaigtos sąžiningai iširti;
- valstybės tarnyba grindžiama kompetencija ir tarnavimo Lietuvos tautai etika, etikos pažeidimai valstybės tarnyboje netoleruojami;
- sutramdyta politinė korupcija kaip visų kitų rūšių korupcijos šaltinis;
- įgyvendintas realus valstybės tarnautojų ir jų šeimos narių turto deklaravimas, numatant griežtą teisinę atsakomybę už neteisingai pateiktus duomenis;
- atkurta moralinė visuomenės ir valdžios sutartis: Lietuvos sąrašo asmenys raštu įsipareigo piliečiams laikytis priimtų pareigų ir etinių nuostatų, kurias sulaužę be išlygų pasitrauks iš Seimo.

III. Dedant pagrindus savarankiškai ir kūrybingai visuomenei, bus:

- ekonominė ir socialinė valstybės politika palenka viduriniam sluoksniui – laisvos visuomenės pamatui – ugdyti: sudarydama sąlygas plėtoti smulkų, vidutinį, šeimos verslą, diegdama socialinę demokratiją, mažindama socialinę atskirtį, padėdama išsiveržti iš skurdo rato, ji sukurs sąlygas savarankiškiems, finansiskai nepriklausomiems žmonėms rasti, gausėti ir stiprėti;
- atkurti civilizuoti, patikimi valstybes ir verslo bendradarbiavimo santykiai: verslas skatinamas veiksmingai prisidėti prie valstybės ir solidarios visuomenės kūrimo;
- bendros valstybės ir verslo pastangos nukreiptos į darbo vietų kūrimą: darbu sugrąžinama jo vertė, Lietuva paverčiama gaminančiu ir ūkiškai pajėgiu kraštu;
- atgaivintas Lietuvos kaimas su stipriais

ūkiams, kooperacija ir gyvomis kultūros tradicijomis;

- švietimo, mokslo, kultūros ir meno politika nuosekliai orientuota į tautos kūrybinių galių plėtrą, tvirtos tapatybės kūrimą, kiekvieno asmens ir visuomenės moralinio stuburo stiprinimą.

Tik laisvi žmonės gali išsaugoti laisvą valstybę. Tik garbingi piliečiai gali sukurti garbingą ir kilnią Lietuvą – šalį, kuri aktyviai dalyvaus kuriant teisingesnę šiuolaikinio pasaulio tvarką.

Lietuvos sąrašas įveiks Lietuvos kaip uždaro, kaprizingos ir sunkiai nuspėjamos Europos Sąjungos provincijos elgseną: atnaujins ir sustiprins dialogą su strateginiais Vakarų partneriais ir normalizuos santykius su kaimynais.

Aikštės kronika

Pastabūs žmonės kalba, kad nuo gegužės 17-ąją kilusios spontaniškos akcijos Daukanto aikštėje pasikeitė Prezidentės maršrutas. Niekam neteko matyti, kad Prezidentė į rūmus atvažiuotų per Daukanto aikštę. Spėjama, kad ji į darbą atvažiuoja ir išvažiuoja pro vidaus vartus, kur vežikai atveždavo karietas, išlaipinę ponus prie paradinių durų. Bene Lemonte po susitikimo su lietuvių bendruomene Prezidentė pirmą kartą išmėgino šį nuostabų maršrutą – bėgti nuo žmonių pro užpakalines duris ir šiukšlių konteinerius.

Buvo pradėta skaičiuoti, kiek žmonių per dieną apsilanko ir stabteli bent minutei kitai pasikalbėti su permanentinės akcijos dalyviais. Praėjusį sekmadienį tokių žmonių buvo apie 400.

Nuo paskutinio „Grindos“ vandalizmo akto, kai naktį buvo išpeckiotas užrašas „TIE-SOS!“, kuris buvo nufilmuotas ir patalpintas daugelyje laisvų internetinių portalų, prezidentūra liovėsi užrašą naikinti. Tai maža laisvųjų menininkų pergalė.

Policijos ekipažas irgi aikštėje budi nesisistemingai.

14 liepos. Gedulo diena. Visoje Lietuvoje vyko valdiški renginiai (kaip ir kasmet) minint žmonių vežimą į Sibirą. Atmintis dar gyva, ir tai yra gerai, tačiau tą dieną kasmet reikia aktualizuoti iš naujo. 22 valandą Kaunas ir Vilnius gėdingo smurto datą paminėjo tūkstančiais žvakučių uždegdami užrašus „TIE-SOS!“ Nemuno pakrantėje Kaune ir Daukanto aikštėje Vilniuje. Prie akcijos savo aikštėse prisidėjo Skuodo ir Klaipėdos žmonės. Daukanto aikštėje po akcijos buvo sugiedotas Lietuvos himnas ir palinkėta sėkmės dviems policininkų ekipažams. Tie labiausiai nuoširdžiai atsisveikino su akcijos dalyviais.

„TIE-SOS!“ kreidelių akcija ritasi per Lietuvą ir pasaulį. Nacionalinės premijos laureatas, skulptorius Gediminas Karalius pasakė, kad žino viską, ką yra sukūręs dailininkas Gitenis Umbrasas, bet ši jo meninė akcija yra absoliučiai ir menine ir socialine prasme pataikiusi į dešimtuką. Tai tapo simboliu, prieš kurį su „šlangom“ nesukariausi, - kalbėjo skulptorius.

Apie rinkimų prasmę

Ainė Ramonaitė

Jau beveik pripratome, kad politikai per rinkimus mums kišami kaip nereikalingos prekės – pasitelkiant išmoningą reklamą ir komercijoje išstobulintus psichologinius mechanizmus. Nekeista, kad per prievartą „nupirkta“ preke tuoj pat pradėdame bodėtis, pasijuntame apgauti ir skubame išlieti apmaudą ne tik ant to politiko, bet ir ant visos demokratinės sistemos. Tačiau kodėl turėtų būti taip? Sąjūdžio metais, dar daug kas atsimena, buvo kitaip – savo bendruomenėse žmonės galvojo, ką norėtų matyti savo atstovu Aukščiausioje Taryboje, suradę tokį žmogų, kuriuo pasitiki, kalbino jį sutikti dalyvauti rinkimuose, žadėdami jam paramą ir visokeriopą pagalbą. Tikėdami rinkimų prasme žmonės agitavo draugus ir kaimynus, įtikinėjo neapsisprendusius balsuoti, diskutavo, kuris kandidatas geresnis. O kviečiamasis tapti atstovu žmogus, jei priimdavo šį garbingą pasiūlymą ir laimėdavo rinkimus, jautė didelį įpareigojimą neapvilti jį išskėlusios bendruomenės pasitikėjimo, jautėsi veikiantis jų vardu. Ir šis moralinis užnugaris vertė jį būti dar kilnesniu, išmintingesniu ir drąsesniu.

Tai nėra tik utopiniai Sąjūdžio laikų prisiminimai. Tai yra tikroji politinio atstovavimo logika, kuri iki šiol veikia kai kuriose demokratinėse šalyse. (Yra ir kita – partinio atstovavimo logika, kai balsuojama už ne už žmonės, bet už idėjas, už skirtingas šalies vizijas. Tačiau po truputį prarandame viltį, kad ši logika pas mus galėtų būti pritaikyta, nes tam reikia labai daug prielaidų, kurių pas mus trūksta.) Atstovas yra patikėtinis – garbingiausias ir išmintingiausias bendruomenės žmogus, kurį kiti bendruomenės nariai įgaliojo spręsti jų vardu svarbiausius šalies klausimus. Jei sugebėtume sugrąžinti šią logiką rinkimams, viskas Lietuvoje, ko gero, smarkiai pasikeistų į gerą. Tam reikia dviejų dalykų – stiprios bendruomenės, kuri ne tik surastų savo atstovą, bet ir padėtų jam laimėti, ir kilnių žmonių, kurie, pakviesti prisiimti tokią atsakomybę, nepabūgtų.

Pozicijos

Osvaldas Balakauskas, 1988 m.:

Būti ar pūti?

Albertas Zalatorius, 1988 m.:

Laisvas žmogus laisvoje tautoje – štai koncepcija, kurią mes visi, ir rašytojai, ir nerašytojai, turime teigti kaip idealą.

„Sietynas“, 1988 m.:

Niekas nuo mūsų nepriklauso – tai pirmas žingsnis į išdavystę.

Rašykite mums adresais:

Dėl turinio: Liudvikas Jakimavičius liudvikasjakimavicius@gmail.com

Dėl platinimo: mes@uzteisinguma.lt

Išsami informacija: www.uzteisinguma.lt, www.uzteisinguma.lt

Redakcija dėkinga visiems padedantiems platinti „Aikštės žinias“ ir jų elektroninę versiją iš svetainės www.uzteisinguma.lt

PERSPAUSDINANT TEKSTUS NUORODA Į „AIKŠTĖS ŽINIAS“ BŪTINA

Iš Katalikų bažnyčios katekizmo

<http://katekizmas.lt>

Trečia dalis. Pirmas skyrius. Antras poskyris.

2 skirsnis:

Dalyvavimas visuomenės gyvenime:

Valdžia netampa moralškai teisėta pati iš savęs. Ji neturi elgtis despotiškai, bet privalo rūpintis bendrąja gerove kaip „moralinė jėga, kuri remiasi laisve ir jai tenkančios atsakomybės suvokimu“:

Žmonių leidžiamas įstatymas yra tikras įstatymas tik tada, kai jis neprieštarauja sveikam protui; iš to matyti, kad savo galią jis gauna iš amžinojo įstatymo. Kai tik jis su protu nesuderinamas, reikia jį laikyti neteisingu įstatymu; jis neatitinka įstatymo sampratos, o veikiau yra tam tikra prievartos forma.

Teisėtai valdoma tik tada, kai valdžia rūpinasi bendrąja atitinkamos visuomenės gerove ir jai pasiekti imasi doriniu požiūriu leistinų priemonių. Jeigu valdantieji leidžia neteisingus įstatymus ar vartoja dorinei tvarkai priešingas priemones, tie jų veiksmai sąžinių neįpareigoja. „Tuo atveju pati valdžia nustoja buvusi valdžia, ji išsigimsta į priespaudą.“

Trečia dalis. Antras skyrius. Antras poskyris.

4 skirsnis:

Valdžios pareigos:

Politinės valdžios pareiga yra gerbti pagrindines žmogaus teises. Ji turi laikytis žmoniško teisingumo, gerbti visų žmonių, ypač šeimų ir vargstančiųjų, teises.

Trečia dalis. Antras skyrius. Antras poskyris.

4 skirsnis: Piliečio pareigos:

Piliečio sąžinės pareiga yra nesilaikyti valstybės potvarkių, jeigu jų nurodymai prieštarauja dorinei tvarkai, pagrindinėms žmogaus teisėms arba Evangelijos mokymui. Atsisakymą paklusti valstybės valdžiai, kai jos reikalavimai nesuderinami su teisinga sąžine, pateisina iškilęs skirtumas tarp tarnavimo Dievui ir tarnavimo valstybei. „Atiduokite tad, kas ciesoriaus, ciesoriui, o kas Dievo – Dievui“ (Mt 22, 21). „Dievo reikia klausyti labiau negu žmonių“ (Apd 5, 29):

Kai valstybės valdžia, peržengdama savo kompetenciją, engia piliečius, tegu jie neatmeta tų prievolių, kurios objektyviai reikalingos bendrajai visuomenės gerovei; tačiau jiems leista ginti savo bei kitų piliečių teises nuo valdžios savivalės, laikantis prigimtino įstatymo ir Evangelijos nubrėžtų ribų.

Dokumentai

LIETUVOS SĄJŪDŽIO

GEROS VALIOS PAREIŠKIMAS

• **Už vienybę – prieš skaldymą.**

• **Už pasitikėjimą – prieš įtarumą.**

• **Už statymą – prieš griovimą.**

• **Už gaivinimą – prieš slopinimą.**

Visose Lietuvos gyvenimo srityse esame pasiryžę siekti taikos ten, kur rasime nesantaiką, tiesos ten, kur rasime klaidinimą, darnos ten, kur rasime netvarką, šviesos ten, kur rasime tamsą.

Steigiamasis Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio suvažiavimas, 1988 m. spalio 23 d.